

עין משפט
ר מצוה

לא א כ ג ד מי פ"ח
מהלכות תולדות הל' ה
מת עשין טור טע
הל' פ"ח מהלכות פ"ח
לה ה טע"ע לוח"ט
מהלכות טע"ע
לו ו מי"י פ"ח מהלכות
לה ט מת עשין ט
טע"ע לוח"ט פ"ח מהלכות
טע"ע א'
לו ז מי"י טע מת עש
טע"ע לוח"ט פ"ח מהלכות
מהלכות טע"ע
לח ז מי"י טע מת עש
טע"ע לוח"ט פ"ח מהלכות
מהלכות טע"ע
לו ט מי"י טע הלכה ו
מת עש טור טע
לוח"ט פ"ח מהלכות פ"ח

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

מסורת הש"ס

16 לקמן לה: (ב) חילין
מז: גז' כ: (ג) שבת טה:
ק"ג: ק"ח: ק"ח: ק"ח: ק"ג:
קמ"ג: וכו' (ד) חומות ו'
פסוקים טה: (ה) וסג' ק"ג:
פסוקים טז: ק"ח: (ו) וכו' ע'
ח"ס: שבת ט"ז: ד"ה מהלכות

תורה אור השלם

1. ולקחתם לכם ביום
הראשון פרי עץ הדר
כפת חמוצים וצפ"ע
עבת הערבי נחל
ושמחתם לפני יי'
אלהיכם שבעת ימים:
ויקרא כג מ

הנהרות הב"ה

(6) ח"כ: ד"ה מורה וכו'
כ"י: כ"ה: ע"ה: א"ף: על: ג':

לעני רש"י

טע"ע: ש"ח: (ז) מורה וכו'
פ"ח: (ח) מורה וכו':

שנים ושלישה מקומות נמי פתחו
במנומר ובכ"ה. אית ספרים
דגיס דלכחיה כדלשחן לקמן
גבי עלתה חזויה ולפי
אזתה גירסא קשה דכי מטיק
אלא אי איתמר הכי איתמר
הוה מצי לאסקוי איתכא חס
מעטו כשר לא שנו אלא
במקום ענינים השארים הוו
לקמן גבי חזויה אבל אי לא
גירסא נחא דמשמע ליה
הסקנא שהכל שוה לענין
ענינים אע"פ שמקוץ לענין
חזויה:

לעולם בחר האגוז וקסבר אנד
הזמנה בעלמא הוא. וזו
גירסת הקונטרס ואית ספרים
דגרסי וקסבר לולב אין לרין
אנד ומ"ל לרין אנד ולת"ל לרין
אנד הזמנה בעלמא הוא
והוא יתכן כלל דאי לרין
אנד א"כ מייסבל משום
מעשה וכן הל' העשוי אי
לפינין לולב מסוכה כדלמרינן
לעיל (דף י"ב):

רבנו הגאון

ואוקימנא בעבדו שחורות
או ארזותו, אבל אם
היו ירוקות מינה הדרס
אינן. וכשר. אם מיעטין
לאולו הענינים כשר.
דמיעטתו איתת, או
מיקרי דלוגריה פשיטא.
אלא בחר דאגויה, שימ
דחיו מטיקו אינו דחיו.
לעולם בחר דאגויה,
ולכולב אין צריך אנד, ואנד
מעדין וכן טוב הזמנה
היא, והזמנה לאו מילתא
היא. **ש"ס** אין ממעטין
[בכ"י ט' (האין) עבר
ומעטין כשר, ואוקימנא
כדאשחור אלו האנינים
מעדין יום טוב, ושי"ם
ידחיו מעיקר לא הרי
ידחיו, ולא מוקימין לה
כדאשחור ביום טוב,
ונראה ונדחה חזויה ונראה
בעלמא וא"כ ל"ש אמאי
פטור וי"ל ל"ן מתכין אפ"ס
התם היינו דל"ן חושש
בגזעיתם לכן פטור לר"ש
משום דהוי מלאכה שאינה
זריכה לגופה כמו
מוציא נטותין מן המזבח
ומינין מן המזבח וע"כ
לכאן הוה איתורו לא
ביום טוב, אגויה מין
אגויה ל"ן יק"ך, שזור
שני קצוות של הרבא
ותועין כדאשחור עצה
כדי שלא יתפור, וכן ה"ך
אגויה יק"ך, ואמאי לא עיב
ליה עניבה שהיא חצי
קשה משום דהיא חזת
סכרה ליה בוותיה דרי
היה עניבה קשורה
היא, ולכולב צריך אנד
פליג עליה. **בתנ"י** רבנא
גזויה ויובשה פסולת טו',
חזויה ערבי נחל אין לי
אלא ערבי נחל, של בעל
ישל הרים מנין, חזויה ערבי
מכל מקום.

שנים ושלישה מקומות הוי
מנומר ופסול. ללא דלר
הוא שהרי הענינים שחורות
והענין ירוקין. מנומר
על"ש ולע"ו: אלא שהענינים
שחורות. שכבר התמילו
ליבש ומשמירין ומתמלחין
ירוקין הם: מיני דהרס
נינהו. שמראיהן ירוק
הוא וזה שמיריותו
ולכשיבשו מעט יזכר
יהיו שחורים: דא"ר
נראה לענין דס'
שחור. באזהר אדום
הוא: אלא שלק"ה
לפיכך טמאזהו כדתנן
(נהד דף י"ג). חמשה
דמים עמאין באזהר
האלום והשחור כ"י:
פשיטא, אמאי נפסלי
לא מן העשוי יש כאן
שהרי נאנך בהכשר ולא
משום דחוי יש כאן
שהרי לא קרא שם מזה
עליה בדחוי: אלא כשר
דלוגריה. ואשמעי' האי
חזק דלולב מסוכה לא
לפינן למיפסליה משום
דחוי העשוי בפסול
מיהו משום דחוי הוה
לן למיפסליה שהרי נקרא
עליו שם השענא פסולה
בשעת אנדחתו ומדמכשר
ליה ש"מ דחוי מעיקרא
לאו דחוי הוא ונפשט
מיהו פלגא דליבעיה
לן יש דחוי אלל מלוח
או אין דחוי נפשט מהכא
דחוי מעיקרא לא אמרי'
בה דחוי דחוי ולא הוי
דחוי אל"כ נראה ביו"ט
ואח"כ נדחה. כל שנדחה
קודם יו"ט שם דחוי מעיקרא:
הכי גרמין לעולם כשר
דלוגריה וקא סבר אנד
הזמנה בעלמא הוא.
אין אגויה קריאת שם
להיות חל עליו שם לולב
פסול לדחות הילכך אפי'
דחוי מעיקר אין כן
על עד שיקדש עליו היום
ועודנו בפסולו
דכיון דמטא זמן מזה
ולא חזי ליה מיקרי דחוי
אלל מקמי הכי לאו דחוי
הוא: הא מעטיניהו ביו"ט
כשר. ואע"ג דנאנך
כבר דהא ביו"ט לא אנד
ליה ולשחור ענינים
אימת דחילי ירוקות לא
פסלי: דחוי מעיקרא הוא.
דהא מטא זמן מזה
ולא חזי ליה דחוי מעיקרא:
אלא דלשחור ביו"ט.
והרי נראה ביו"ט
ונדחה כשחורו: ש"מ כו'.
בבב"א: פפשטו מניה כו'.
דודאי דחוי מעיקרא
עדיף מנראה ונדחה
דמה שלל נראה
למנוה מעולם עד עכשיו
השתא הוא דמיתחזו
והוי כקרבן שהקדש
במשום דמיתחזו מתחזו
ומחוסי מוחסר
זמן היה אלל נראה
למנוה ונדחה ממנה
הוה ליה דחוי: מסקן מנא.
שהיה פסול ומכשירו:
שלקטן. לענינים הללו
מן ההדס על מנת לאוכלן
ואיני מתכין להכשירו: והא
מודי ר"ש בפסיק רישיה
ולא ימות. באומר
חתמוק ראש בהמה
וזו בשנת ואיני רואה
שמתות לכיון דא"ר
שלא תמות כמתכין
חשבי ליה וכי אמרינן
דבר שאין מתכין מותר
בגון היכא דאפשר ליה
בלא איסור בגון גורר
אדם מטה כשאן תוכל
דלולב שאלא תיבני
לעשות חרין וכו' וכו'
דאיכא למיחש דלמא
עבדי חרין כיון דלא
מתכין להכי ואפשר
לגרידה בלא חרין כי
עבדי נמי חרין דחוי
מלאכה גמורה לא
מייחבי אלל היכא דודאי
עבדי מודי: לא לריכא
דאיים ליה השענא
אחרית. ולא לרין
להאי הלכך אין כאן
מיקון כלי ללא לריכא
ליה לאכסורה ולא
דמי השתא לפסיק רישיה
דהתם איכא נעילת
נשמה ממה נפשך
והכא ליכא מיקון כלי
אלל אי לא הוי אחריתי
משוי ליה מנא דחין
לרין להכי וכו' וכו'
דאגויה שזיך איתמר
בכריכה בעלמא. יקרוך
האגוד סביב ויתחוב
ראשו בתוך הכר כשר
דאגויה ושלחין אגודת
ירק ולא יקשור שני
הראשים כדאמר קשרים
דקשר על קיימא
מאבות הוא וזה של
קיימא הוא שאני
מופשט להמירו משהלמינת:
ואמאי. דמתק ליה
בכי האי כדאי נענינא
מיענב. והכי מקיים
טפי ואיסור מלאכה
ליכא דעניבה ללא
קשירה: ר' יהודה
הוא כו'. במסכת שבת
וד' ק"ג. דתניא חזל
דלי גניפסק אין קושרו
אלל עונשו ר' יהודה
אומר כורך עליו פוגעה
או פסקא ובלבד שלא
יענבו: אי ר' יהודה
קשר מעליא בעי. דמתניא
לעיל שאינו אגוד פסול
דגמר האגודה אויב
והאי לאו אגוד הוא:
האי טנא סכר לה כוויסה
בחדא. דעניבה קשירה
היא לענין שבת: ופליג
עניינא. בעל דלוח אגוד.
שמעינן מהכא דבעינן
בלבד קשר גמור שקשור
שני ראשי האגוד והאגוד
כאגודה של ירק לאו
אגוד הוא ואפילו רבנן
דפליגי עליה דר' יהודה
ואמרי לולב שאינו אגוד
כשר משום דלמנוה לא
אגודו דמתניא לעיל משום
זה אלי ואניו ואוקימנא
כדנבן: **בתנ"י** ערכה
גזולה ויבשה פסולה. ללולב
דלכס אכולהו קאי: של
אשרה ושל עיר הנדחה
פסולה. לכיון דלשריפה
קאי כחתי מיכתת
שעיריה: לפסלה. מין
ערבה ועלה שלה עגול
כדלמרינן לקמן ופסולי
לה מקרא: כמושפ. פלירי'
של ושל בעל. גדליה בשדה
שלא על הנחל ובגמ'
ליף דכשריה: בעל. קרקע
שאינה זריכה להסקות
דסגי ליה במטר השמים
כדאמרי' במשקין בית
השלחין (מ"ק ד' ג.) בעל
לשנא דמיימנותא כמו כי
יעל בחור בתולה וישעיה
(טו) ומתרגמין ארי כמה
דמתייבב עלט עם בתולתא.
והאי דפליג להו
במתני' בד' בני זמני
לולב באפי נפשיה והדס
באפי נפשיה וכן ערבה
וכן אמרו ולא עירב והוי
לכו משום דיש בכל אחד
מה שאין בתכירו לחלו
זני הר בהרול לא שייך
אלל בלולב וענביו מרובין
מעליו לא שייך אלל בהדס
ופלפלה לא שייך אלל
בערכה וערבה ותרכומה
לא שייך אלל באמרו הלכך
איתטריבו ארבע בני: גמ'
ערבי נחל הנדחות על
הנחל. נחלי מים מזהו
זו ומיהו של בעל כשרה
דלקמן כדכתיבי ערבי
לשון רבים: משוך. ולא
עגול פרט לפלפלה: ושל
הרים. ערכה של הרים
ולא לפלפלה: ערבי מ"מ.
לשון רבים: אלל